

DOI: 10.52363/2414-5866-2026-1-25

УДК: 351:502/504:614.8(477):061.1ЄС

Майстро Сергій, доктор наук з державного управління, професор,
доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту Національного
університету цивільного захисту України, м. Черкаси
ORCID: 0000-0003-3035-4304

Мельник Валентин, начальник навчально-наукового інституту
пожежної та техногенної безпеки НУЦЗУ, м. Черкаси
ORCID: 0000-0001-6593-5964

Maistro Serhii, Doctor in Public Administration, Professor, Associate Professor
of the Department of Civil Protection Management of the National University of
Civil Protection of Ukraine, Cherkasy

Melnyk Valentyn, Head of the Research and Training Institute of Fire and
Technogenic Safety National University of Civil Protection of Ukraine,
Cherkasy

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

STATE POLICY IN THE FIELD OF CIVIL DEFENSE AND ENVIRONMENTAL PROTECTION IN THE CONDITIONS OF UKRAINE'S EUROPEAN INTEGRATION

У статті досліджено особливості формування та реалізації державної політики у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища в умовах європейської інтеграції України. Методологія дослідження базується на системному та комплексному підходах, аналізі нормативно-правових актів, а також узагальненні сучасних наукових підходів до проблематики цивільного захисту та екологічної безпеки. За результатами дослідження визначено ключові проблеми, ризики та перспективи вдосконалення державної політики у сфері цивільного захисту та охорони довкілля в умовах європейської інтеграції України. Визначено, що війна в Україні суттєво загострила наявні системні проблеми, зокрема недостатній рівень

координації між суб'єктами публічного управління, обмеженість ресурсного забезпечення, низький рівень екологічної свідомості та довіри населення до державних інституцій, а також недосконалість нормативно-правової бази. Водночас окреслено, що сучасні виклики створюють передумови для прискореного реформування державної політики у цих сферах, зокрема через впровадження європейських підходів, цифровізацію процесів управління, посилення інституційної спроможності та інтеграцію екологічних і безпекових стандартів. Охарактеризовано особливості поступової гармонізацію національного законодавства із європейськими стандартами, однак підкреслюється необхідність впровадження більш гнучких, адаптивних та інноваційних підходів до формування і реалізації державної політики. Зазначено, що подальший розвиток державної політики у цих сферах має бути орієнтований на забезпечення високого рівня захисту населення і територій, відновлення довкілля, а також імплементацію найкращих європейських практик і стандартів. Обґрунтовано рекомендації щодо подальшої трансформації державної політики, спрямованої на підвищення ефективності системи цивільного захисту, зміцнення екологічної безпеки, посилення міжвідомчої взаємодії та інтеграцію України до європейського безпекового та екологічного простору.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, державне управління, державна політика, цивільний захист, навколишнє природне середовище, європейська інтеграція.

The article examines the features of the formation and implementation of state policy in the field of civil protection and environmental protection in the context of Ukraine's European integration. The research methodology is based on a systematic and comprehensive approach, analysis of regulatory legal acts, and generalization of modern scientific approaches to the issues of civil protection and environmental safety. The results of the study identify key problems, risks, and prospects for improving state policy in the field of civil protection and environmental protection in the context of Ukraine's European integration. It is determined that the war in Ukraine has significantly exacerbated existing systemic problems, in particular, an insufficient level of coordination between public administration entities, limited resource provision, a low level of environmental awareness and public trust in state institutions, as well as the imperfection of the regulatory and legal framework. At the same time, it is outlined that modern challenges create the prerequisites for accelerated reform of state policy in these areas, in particular through the implementation of

European approaches, digitalization of management processes, strengthening institutional capacity, and integration of environmental and safety standards. The features of the gradual harmonization of national legislation with European standards are described, however, the need for the introduction of more flexible, adaptive and innovative approaches to the formation and implementation of state policy is emphasized. It is noted that the further development of state policy in these areas should be focused on ensuring a high level of protection of the population and territories, environmental restoration, as well as the implementation of the best European practices and standards. Recommendations are substantiated for the further transformation of state policy aimed at increasing the efficiency of the civil protection system, strengthening environmental safety, enhancing interdepartmental cooperation and integrating Ukraine into the European security and environmental space.

Keywords: *public management and administration, public administration, public policy, civil protection, environment, European integration.*

Постановка проблеми. Сучасні глобальні виклики, пов'язані з екологічними проблемами, техногенними аваріями, природними катастрофами, змінами клімату та військовими загрозами, вимагають ефективної державної політики, спрямованої на захист населення, територій, природних ресурсів і охорону навколишнього природного середовища.

Обраний Україною стратегічний вектор на європейську інтеграцію з урахуванням вищезазначених викликів і загроз, що постають перед державою, зумовлюють необхідність удосконалення та подальшого розвитку національної системи реагування на надзвичайні ситуації природного й техногенного походження, а також вирішення екологічних проблем. Це, своєю чергою, актуалізує потребу підвищення ефективності державного управління у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища, особливо в умовах європейської інтеграції України [4; 6; 7; 10].

У цьому контексті особливої ваги набуває дослідження питань ефективності та результативності державної політики, її відповідності європейським нормам та можливостей подальшого вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляду особливостей формування та реалізації державної політики у сфері цивільного захисту і охорони навколишнього природного середовища присвятили свої публікації такі вчені, як Андрухів Д., Бондар Д., Карпенко О., Коваль М., Пазен О., Ратушний Р. та інші [1; 5; 6; 12].

Однак чимало питань стосовно визначення шляхів трансформації державної політики у сфері цивільного захисту і охорони навколишнього природного середовища в умовах європейської інтеграції України залишаються недостатньо дослідженими.

Цілі дослідження. Метою дослідження є визначення шляхів трансформації державної політики у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища в умовах європейської інтеграції України.

Виклад основного матеріалу. Проголошені Україною євроінтеграційні прагнення передбачають адаптацію національного законодавства до законодавства ЄС та є міжнародним зобов'язанням, яке передбачено Угодою про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами від 14 червня 1994 р., відповідно до якої Україна зобов'язалася адаптувати діюче та майбутнє законодавство до законодавства ЄС в пріоритетних сферах. Верховна Рада України та Європейський Парламент 16 вересня 2014 р. синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, яка визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних реформ в Україні [10].

Як зазначається в Угоді про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого боку, «на сучасному етапі гарантування безпеки як загальнонаціональних інтересів, так і прав і свобод кожної окремої особи в державах-членах ЄС є невід'ємно пов'язаним із забезпеченням захисту від надзвичайних ситуацій» [10].

Процес інтеграції України до європейської системи цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища відбувається поступово і активізувався після початку повномасштабної російської агресії у 2022 р. У цей період співпраця України з Європейський Союз значно посилилася, що сприяло приєднанню нашої держави до Механізму цивільного захисту Європейського Союзу та поглибленню спільних програм у сфері реагування на надзвичайні ситуації та охорони довкілля.

Так, з початком війни країни Європейського Союзу активізували механізми допомоги Україні у сфері цивільного захисту, а одним із важливих напрямів співпраці стала участь України в Механізмі цивільного захисту ЄС. Саме через зазначений Механізм цивільного захисту ЄС координувалося постачання гуманітарної допомоги, обладнання для рятувальних служб, медичних засобів, генераторів та іншого життєво

необхідного обладнання, а Україна отримала десятки тисяч тон допомоги від європейських країн, а також підтримку в евакуації тяжкохворих пацієнтів до лікарень країн Європи [1; 12].

А вже 20 квітня 2023 р. в Києві була підписана угода про участь України у Механізмі цивільного захисту ЄС, що дозволило Україні повноцінно співпрацювати з країнами ЄС у сфері реагування на катастрофи. Після ратифікації Верховною Радою 8 листопада 2023 року, України стала повноправним учасником цієї системи, що дало їй можливість:

- отримувати допомогу у випадку надзвичайних ситуацій;
- направляти власні рятувальні підрозділи до інших країн;
- брати участь у спільних навчаннях та тренуваннях;
- користуватися фінансовою підтримкою ЄС при проведенні рятувальних операцій [11].

У 2024 р. співпраця України з Європейським Союзом у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища значно розширилася, адже саме в цей період ЄС запустив масштабну програму підтримки України – Ukraine Facility, яка передбачає фінансування у розмірі до 50 млрд євро на період 2024–2027 років. Зазначені кошти спрямовуються на відновлення України, модернізацію інфраструктури, а також на розвиток системи безпеки та цивільного захисту, а саме:

- модернізацію системи реагування на надзвичайні ситуації;
- підтримку енергетичної безпеки (зокрема постачання генераторів);
- навчання українських рятувальників за європейськими стандартами;
- інтеграцію українських служб до європейських інформаційних систем реагування на катастрофи [6].

Загалом, за підсумками періоду 2014-2024 рр., рівень виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС становив 81%, завдяки чому Україна вже є інтегрованою до ЄС у багатьох аспектах, в тому числі у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища. Так, загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за напрямом «Навколишнє природне середовище та цивільний захист» за підсумками 2024 р. склав 83 % (+3% у порівнянні з 2023 р.) [2], а за підсумками 2025 р. – 84 % (+1% у порівнянні з 2024 р.) [3].

Тобто попри війну, що триває в країні, наша держава невпинно та успішно продовжує свій незворотній рух до Європейського Союзу,

здійснюючи важливі трансформації державної політики, в тому числі у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища.

Загалом 2024 р., без перебільшення, став історичним для України у контексті реалізації її євроінтеграційного курсу, адже саме цього року на Першій міжурядовій конференції у м. Люксембург було офіційно відкрито переговорний процес щодо вступу України до ЄС. Для досягнення цієї мети нашою державою було докладено максимальних зусиль. Фактично за 2 роки, з моменту отримання статусу кандидата на членство в ЄС і до початку вступних перемовин, Україна виконала 7 рекомендацій та 4 додаткові законодавчі кроки, визначені Європейською Комісією. У рамках цих критеріїв було ухвалено ряд важливих євроінтеграційних законів та реалізовано низку реформ, які стосувалися всіх сфер життя українського суспільства, в тому числі сферу цивільного захисту і охорони навколишнього природного середовища [2].

Процес наближення України до стандартів Європейського Союзу передбачає гармонізацію національного законодавства, удосконалення механізмів державного управління та впровадження сучасних підходів до забезпечення безпеки населення і збереження довкілля. Крім того, інтеграція України до європейського простору передбачає імплементацію екологічних стандартів, принципів сталого розвитку, підвищення рівня екологічної відповідальності держави та суспільства, а також посилення інституційної спроможності органів влади у сфері цивільного захисту [5; 10].

Саме тому, з межах подальшої трансформації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та цивільного захисту в умовах європейської інтеграції України у 2024 р. було реалізовано відповідні заходи.

Так, для виконання Угоди про асоціацію та наближення національного законодавства до права ЄС за напрямом «Навколишнє природне середовище та цивільний захист» у 2024 р. було прийнято Закони України [2]:

- № 3855-ІХ «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» (Директива 2010/75/ЄС), яким встановлюються правові та організаційні засади запобігання, зменшення та контролю промислового забруднення для забезпечення захисту довкілля та конституційних прав на безпечне для життя і здоров'я довкілля шляхом впровадження інтегрованого доквіллевого дозволу, визначення видів діяльності, які вимагають отримання такого дозволу, вимог щодо обов'язкового

застосування найкращих доступних технологій та методів управління, моніторингу викидів та контролю дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу;

- № 3991-IX «Про основні засади державної кліматичної політики» (Регламенти 2021/1119 та 2018/1999), яким, зокрема визначено правові та організаційні засади державної кліматичної політики, спрямованої на забезпечення низьковуглецевого розвитку України, досягнення кліматичної нейтральності, адаптації до зміни клімату, виконання міжнародних зобов'язань України у цій сфері, а також засад створення національної системи інвентаризації антропогенних викидів із джерел та абсорбції поглиначами парникових газів, функціонування національної системи відстеження впровадження політик і заходів та прогнозування у сфері зміни клімату, з метою наближення національного кліматичного законодавства до права Європейського Союзу;

- № 4139-IX «Про ратифікацію Поправок до Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля», відповідно до якого розширено участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, а також у прийнятті рішень про умисне введення в навколишнє природне середовище та реалізацію на ринку генетично модифікованих організмів.

Також розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 року № 483 схвалено Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2024-2026 роках [9].

Окрім того, постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 року № 1211 було внесено зміни до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Що стосується реалізації державної політики у сфері охорони атмосферного повітря, слід відзначити, що постановою Кабінету Міністрів України від 07 травня 2024 року № 513 було внесено зміни до Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, які спрямовані на імплементацію неврахованих положень Директиви 2004/107/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 травня 2004 року щодо миш'яку, кадмію, ртуті, нікелю та поліциклічних ароматичних вуглеводнів в атмосферному повітрі та Директиви

2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року про якість атмосферного повітря та чистіше повітря в Європі. Також зроблено відповідні кроки для розбудови мережі спостережень та оновлення обладнання хімічних лабораторій.

З метою подальшої реалізації державної політики у сфері охорони водних ресурсів, у 2024 р. було затверджено плани управління річковими басейнами Дунаю, Дністра, Дніпра, Дону, Південного Бугу, Вісли, річок Приазов'я, Причорномор'я, Криму (Директива 2000/60/ЄС), а постановою Кабінету Міністрів України від 06 вересня 2024 року № 1071 внесено зміни до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань здійснення моніторингу вод, що буде сприяти впровадженню положень Директиви 2009/90/ЄС та Директиви 2000/60/ЄС. Також було затверджено екологічні нормативи якості масивів поверхневих вод наказом Міндовкілля від 01 квітня 2024 року № 332 [2].

Що стосується реалізації державної політики у сфері охорони лісового господарства, слід відзначити, що з метою встановлення правових і організаційних засад виробництва та впровадження в обіг лісового репродуктивного матеріалу в Україні, а також його імпорту та експорту, то необхідно прийняти законопроект про лісові репродуктивні ресурси (реєстр. № 9116 від 17.03.2023), який передбачає впровадження механізму заготівлі і продажу лісового насіння і садивного матеріалу, адаптованого до вимог директив ЄС щодо обігу лісового репродуктивного матеріалу, його маркування та пакування, зокрема Директиви 1999/105/ЄС.

З метою подальшої реалізації державної політики у сфері управління відходами розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353 затверджено Національний план управління відходами до 2033 року, а також схвалено проект Закону України «Про управління відходами видобувної промисловості» (Директива 2006/21/ЄС) [2].

У рамках приведення національного законодавства у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією у відповідність до права ЄС (acquis ЄС) (REACH, CLP) та на виконання Закону України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією» прийнято низку постанов Кабінету Міністрів України, а саме:

- № 539 «Про затвердження Технічного регламенту класифікації небезпечності, маркування та пакування хімічної продукції»;
- № 736 «Про затвердження Порядку створення та адміністрування Інформаційної системи забезпечення хімічної безпеки»;
- № 891 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу

загроз хімічній безпеці та виявлення їх джерел»;

- № 946 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру хімічних речовин»;
- № 1157 «Про затвердження Порядку фіксації заходів державного нагляду (контролю) у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією чи окремих дій технічними приладами і засобами, що мають функції фото- та/або відеозйомки, аудіо- та/або відеозапису» [2].

Також, у рамках впровадження Директиви 2012/18/ЄС від 4 липня 2012 року про контроль загроз виникнення значних аварій, пов'язаних із використанням небезпечних речовин, та про внесення змін і подальше скасування Директиви Ради 96/82/ЄС (Директива Севезо III) забезпечено прийняття необхідних нормативно-правових актів щодо об'єктів підвищеної небезпеки, розроблено порядок їх ідентифікації та визначено політику запобігання аваріям на об'єктах підвищеної небезпеки. Також ДСНС забезпечено розроблення та здійснюється адміністрування Державного електронного реєстру об'єктів підвищеної небезпеки.

У рамках впровадження Директиви 2007/60/ЄС від 23 жовтня 2007 року про оцінку та управління ризиками затоплень (Паводкова Директива) забезпечено гармонізацію законодавства України з правом ЄС, розроблені та впроваджуються плани управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок, а ДСНС забезпечено моніторинг та контроль за виконанням заходів вищезазначених планів та відповідне інформування Кабінету Міністрів України щодо стану їх виконання [2].

Також у рамках управління ризиками надзвичайних ситуацій:

- розроблено Порядок зонування територій за результатами визначення рівнів ризиків виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із наявністю об'єктів підвищеної небезпеки, а також впливом небезпечних геологічних, гідрологічних та метеорологічних явищ і процесів;
- забезпечено збір та узагальнення даних про надзвичайні ситуації в Україні, а також заповнення відповідних розділів онлайн-системи моніторингу Сендайської рамкової програми зі зниження ризиків катастроф на 2015-2030 роки (<https://sendaimonitor.unisdr.org>);
- в контексті співпраці за Механізмом цивільного захисту Європейського Союзу налагоджено взаємодію із Директоратом готовності та запобігання стихійним лихам Генерального директорату європейського цивільного захисту та операцій гуманітарної допомоги (Директорат В), зокрема щодо участі українських експертів в робочій групі з питань

запобігання катастрофам та управління ризиками. Також забезпечено регулярний обмін інформацією 24/7 з Центром координації реагування на надзвичайні ситуації (ERCC) Генерального директорату Європейської Комісії з питань цивільного захисту та операцій гуманітарної допомоги (DG ECHO) [2].

Окрім того, протягом 2024 р. активно тривав процес скринінгу українського законодавства на відповідність правовим нормам ЄС, який є невід'ємною частиною переговорного процесу щодо вступу України до Європейського Союзу. Україна активно працює над тим, щоб зберегти високу динаміку євроінтеграційного процесу України і відкрити всі переговорні кластери з ЄС, в тому числі у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища [2].

У 2025 р. співпраця між Україною та ЄС у сфері цивільного захисту отримала новий етап розвитку – у березні було ухвалено Стратегію розвитку фонду захисних споруд цивільного захисту до 2034 року, яка передбачає створення сучасної мережі укриттів на території країни і спрямована на перехід від тимчасових укриттів до комплексної системи цивільного захисту, що відповідатиме європейським стандартам безпеки [8].

В подальшому, 28 травня 2025 р. Україна разом з європейськими партнерами започаткувала Civil Protection Shelter Coalition – міжнародну коаліцію для розвитку системи цивільного захисту та будівництва укриттів. Коаліція, до якої приєдналися: Фінляндія, Литва, Бельгія, Ірландія, Швеція, Європейський Союз, має на меті фінансування будівництва сучасних укриттів у регіонах, що найбільше страждають від ракетних і дронівих атак, а також у школах та громадських установах. У листопаді 2025 р. було офіційно презентовано програму реалізації цієї коаліції, яка передбачає масштабне будівництво та модернізацію захисних споруд по всій Україні, а до фінансування цієї програми долучилися міжнародні фінансові інституції, зокрема: Європейський інвестиційний банк та Світовий банк [6; 8].

Отже, шлях України до інтеграції у європейську систему цивільного захисту відбувається поетапно: від отримання гуманітарної допомоги у 2022 р. до повноправної участі у Механізмі цивільного захисту ЄС у 2023 р. та розвитку масштабних спільних програм у 2024–2025 роках. Участь у цьому механізмі сприяє модернізації української системи реагування на надзвичайні ситуації, впровадженню європейських стандартів безпеки та підвищенню рівня захисту населення, координації допомоги між державами у разі виникнення надзвичайних ситуацій; оперативному

обміну інформацією, мобілізації ресурсів та спільне реагування на катастрофи. Також Україна активно співпрацює з країнами ЄС у сфері підготовки фахівців, модернізації системи оповіщення населення, розвитку систем управління ризиками та впровадження сучасних технологій реагування на надзвичайні ситуації.

Висновки. Таким чином, європейська інтеграція України є одним із ключових напрямів розвитку сучасної державної політики. Україна активно впроваджує європейські підходи до управління ризиками, запобігання надзвичайним ситуаціям та забезпечення екологічної безпеки. Важливим кроком у цьому напрямі є гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу, що сприятиме підвищенню рівня безпеки населення, забезпеченню екологічної стійкості держави та наближенню національної системи управління до європейських стандартів у сфері цивільного захисту та охорони навколишнього природного середовища. У контексті європейської інтеграції держава здійснює реформування законодавства, вдосконалює інституційні механізми управління та впроваджує сучасні підходи до запобігання надзвичайним ситуаціям, а також захисту довкілля. Трансформація цієї політики має ґрунтуватися на принципах сталого розвитку, ефективному управлінні природними ресурсами та активній міжнародній співпраці, що сприятиме підвищенню рівня безпеки населення та збереженню навколишнього природного середовища як в сучасних умовах, так і в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Бондар Д. В. Механізм цивільного захисту Європейського Союзу як організаційно-правовий інструмент реагування на виникнення кризових і надзвичайних ситуацій. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 17. С. 99–106. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.17.99>
2. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2024 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2024-rik.pdf> (дата звернення: 04.03.2026).
3. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2025 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2025-r.pdf> (дата звернення: 12.03.2026).

4. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 22.02.2026).

5. Майстро С. В., Карпенко О. В. Шляхи трансформації державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки в умовах європейської інтеграції України. Вісник Національного університету цивільного захисту України (Серія: «Державне управління»). 2023. Вип. 2 (19). С. 56–65. DOI: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2023-2-6>

6. Перспективи формування нової європейської системи безпеки та місце в ній України : аналіт. доп. / О. Александров та ін. ; за ред. О. Александрова, М. Паламарчука. Київ : НІСД, 2025. 45 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISSanalytrep.2025.11>

7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 02.03.2026).

8. Про схвалення Стратегії розвитку фонду захисних споруд цивільного захисту на період до 2034 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.03.2025 № 183-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-2025-%D1%80#Text> (дата звернення: 01.04.2026).

9. Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2026 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.03.2026).

10. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/ugoda-pro-asociasiyu> (дата звернення: 14.02.2026).

11. Україна приєдналася до системи цивільного захисту ЄС. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3698523-ukraina-priednalasa-do-sistemi-civilnogo-zahistu-es.html> (дата звернення: 22.03.2026).

12. Koval M., Ratushniy R., Pazen O., Andrukhir D. Роль механізму

цивільного захисту Європейського Союзу у ліквідації масштабних природних та техногенних катастроф. Вісник ЛДУБЖД. 2024. № 30. С. 198–204. DOI: <https://doi.org/10.32447/20784643.30.2024.19>

References:

1. Bondar, D. V. (2022). Mekhanizm tsyvilnoho zakhystu Yevropeiskoho Soiuzu yak orhanizatsiino-pravovyi instrument reahuvannia na vynyknennia kryzovyykh i nadzvychainyykh sytuatsii. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, (17), 99–106. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.17.99>
2. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2024). *Zvit pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS za 2024 rik*. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2024-rik.pdf>
3. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2025). *Zvit pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS za 2025 rik*. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2025-r.pdf>
4. Verkhovna Rada Ukrainy. (2012). *Kodeks tsyvilnoho zakhystu Ukrainy* (No. 5403-VI). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
5. Maistro, S. V., & Karpenko, O. V. (2023). Shliakhy transformatsii derzhavnoi polityky u sferi okhorony navkolishnoho pryrodnoho seredovyscha ta zabezpechennia ekolohichnoi bezpeky v umovakh yevropeiskoi intehtratsii Ukrainy. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy (Serii: Derzhavne upravlinnia)*, 2(19), 56–65. <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2023-2-6>
6. Aleksandrov, O., Veselovskyi, A., Karakuts, O., Kononenko, K., Orlyk, V., Palamarchuk, M., & Yarmolenko, V. (2025). *Perspektyvy formuvannia novoi yevropeiskoi systemy bezpeky ta mistse v nii Ukrainy*. NISD. <https://doi.org/10.53679/NISSanalytrep.2025.11>
7. Verkhovna Rada Ukrainy. (1991). *Pro okhoronu navkolishnoho pryrodnoho seredovyscha* (No. 1264-XII). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
8. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2025). *Pro skhvalennia Stratehii rozvytku fondu zakhysnykh sporud tsyvilnoho zakhystu na period do 2034 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii* (No. 183-r).

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-2025-%D1%80#Text>

9. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2024). *Pro skhvalennia Stratehii formuvannia ta realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zminy klimatu na period do 2035 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2024–2026 rokakh* (No. 483-r). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2024-%D1%80#Text>

10. Kabinet Ministriv Ukrainy. (n.d.). *Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom*. <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>

11. Ukrinform. (2023). *Ukraina pryednalasia do systemy tsyvilnoho zakhystu YeS*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3698523-ukraina-priednalasa-do-sistemi-civilnogo-zahistu-es.html>

13. Koval, M., Ratushniy, R., Pazen, O., & Andrukhiv, D. (2024). Rol mekhanizmu tsyvilnoho zakhystu Yevropeiskoho Soiuzu u likvidatsii mashtabnykh pryrodnykh ta tekhnohennykh katastrof. *Visnyk LDUBZhD*, (30), 198–204. <https://doi.org/10.32447/20784643.30.2024.19>

Фінансування. Дослідження виконано без залучення зовнішнього фінансування.

Використання ШІ. Штучний інтелект не використовувався. Автор несе повну відповідальність за зміст статті.

Подяки. Подяки відсутні.

Отримано: 26.04.2026

Прийнято: 25.05.2026

Опубліковано: 22.06.2026